

Overbetviisning hos Forslagsstillerne, at det staaer paa Lovlighedens Grund, og at det Maal, hvortil det sigter, baade er hensigtsmæssigt og ønskeligt. Jeg er af den Grund, at den ærede Ordfører har været saa kort i sin Motivering, nødsaget til at holde mig til det Fødsæste, han har taget, dengang han indbragte Forslaget her i Thinget, og jeg skal tillade mig at antyde, hvorledes jeg har opfattet den Stilling, han dengang indtog. Jeg skal da først fremhæve, at han i Begyndelsen af sit Foredrag antydede, at hvad han udtalte, udtalte han i den Overbetviisning, at han kunde siges at tale efter Bemyndigelse af alle sine Medforslagsstillere, og vi tør vel altsaa antage, at det Fødsæste, han har indtaget, er det Standpunkt, hvorpaa samtlige hans Medforslagsstillere staae, og at det Grundlag, hvorpaa han har stillet sig, ogsaa er deres Udgangspunkt. Det ærede Medlem har da ved denne Leilighed erklæret for os, at det Lovforslag, der foreligger til Behandling, har han ikke i nogen Maade hentet fra de uregelmæssige Forhold, der ere opstaaede ved Randsaaftaaelsen, men udelukkende fra Forholdene, som de vare ved den særlige og den fælles Forsatnings Tilblivelse. Det er altsaa givet, at den ærede Forslagsstiller ønsker og er rede til at forsvare det Standpunkt, hvorpaa han har stillet sig, uden Hensyn til de forandrede Forhold, som maatte være indtraadte ved den uhyggelige Fred, og at han venter, at man skal kunne tiltræde den juridiske Opfattelse, som han har gjort gjældende, naar han siger: Jeg betragter Sagen udelukkende med de Forhold for Øie, der vare tilfiede den Gang, den særlige og den fælles Forsatning bleve dannede. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har ved samme Leilighed antydet for os, hvilken omtrent den juridiske Fortolkning var, ifølge hvilken han troede at turde paastaae, at han stod paa Lovlighedens Grund, og, at de Lovbestemmelser paa hvis Fortolkning det her kom an, vare deels § 2 i Grundlovsindskrænkingsloven, deels den dertil svarende § 19 — det ærede Medlem sagde rigtignok § 18, men meente naturligtvis § 19 — i Grundloven af 18de November 1863, og deels endelig § 22 i Forordningen af 2den October 1855. Jeg skal med den ærede Ordfører

for Forslagsstillerne være enig i, at det kan være muligt, at man virkelig med ham kunde sige, at der paa Ordene i § 22 i Forsatningsloven af 2den October 1855 og i § 19 i Grundloven af 18de November ikke bliver gjort nogen Vold ved hans Forslag, og jeg skal endvidere indrømme, at i Medfør af de blotte Ord i den nævnte Grundlovsbestemmelse kan det, naar der aldeles intet Hensyn tages til den sande Mening eller til den Kundskab om samtlige de factiske Forhold, uden hvilken Ordene ikke kunne forstaaes, og ikke ere forstaaede af Nogen, være muligt, at den ærede Ordfører havde Ret, naar han sagde, at hans Lovforslag staaer paa Lovlighedens Grund. Men det er netop det, jeg vil tillade mig først og fremmest at gøre gjældende mod hans første Hovedsætning, at han staaer paa Lovlighedens Grund, at han ingenlunde kan være berettiget til alene at holde os Ordene i disse Lovsteder for Øie, medens han lader os være uvidende om hvad vi dog Alle ere vidende om; thi ligesom det Dieblif, disse Lovsteder blev til, og i al den Tid, de have virket, har Ingen været uvidende om, at de paaberaabte Ords Mening har været en ganske anden end den, han vil lægge i dem. Det er jo overhovedet en Sætning, der gjælder om alle Love, og ikke mindst om Grundlove, at vil man eensidigt tage Ordene, og blot Ordene, og lade uvidende om de factiske Forudsætninger, der ere Alle bekendte, og hvorom Alle ere enige, saa kan man fortolke enhver Lov, som man behager, og saa staaer det galt til med Retskundskab og Retsfortolkning i Landet. Der er heller Ingen, som vil nægte, at det ingenlunde gaar an alene at holde sig til Ordene i de paagjældende Lovsteder og see bort fra den Sandhed, den Mening og det Indhold, som Alle vare enige om at lægge i de paagjældende Lovsteder, dengang de bleve givne; men saavel før som efter Freden have Alle været enige om, at Meningen med disse Lovsteder kun var een. Jeg skal senere nærmere behøve, hvorledes jeg i saa Henseende seer mig i Stand til af Rigsdagsforhandlinger at føre Vidne, netop fra den Side, hvor den ærede Ordfører og hans Medforslagsstillere nærmest finde deres Budsforvandle, naar Talen er om politiske Anskuelser. Jeg kan forløbs nævne,